

ONTWERPBESLUIT WET NATUURBESCHERMING VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN
GELDERLAND

Wet natuurbescherming hoofdstuk 3, ontheffing soorten

Datum besluit : 22 december 2017
Onderwerp : Wet natuurbescherming - 2017-008338 - gemeente Rheden
Activiteit : Renovatie 33 woningen te Dieren
Verlenen/weigeren : verlenen ontheffing

Aanvrager : Dura Vermeer Onderhoud en Renovatie Hengelo B.V.
Zaaknummer : 2017-008338

Beslissing van GEDEPUTEERDE STATEN VAN GELDERLAND op het verzoek van Dura Vermeer Onderhoud en Renovatie Hengelo B.V., Bosmaatweg 60, 7556 PJ Hengelo, hierna te noemen de aanvrager, van 30 mei 2017 onder zaaknummer 2017-008338 om een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming, verder Wnb.

De opbouw van deze beslissing is als volgt:

- Allereerst worden de ingediende *aanvraag en het procesverloop* toegelicht;
- Daarna volgt het *besluit* met inbegrip van de voorschriften;
- Onder het kopje '*beoordeling*' wordt de onderbouwing van het besluit gegeven;
- De beslissing wordt afgesloten met enkele algemene bepalingen en een toelichting op het verdere procesverloop ('*overige verplichtingen*' en '*zienswijzen*').

AANVRAAG EN PROCESVERLOOP

Op 15 februari 2017 ontvingen wij een aanvraag van Dura Vermeer Onderhoud en Renovatie Hengelo B.V. voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb voor het opzettelijk beschadigen of vernielen of wegnemen van nesten van huismuis, het opzettelijk verstoren van Gewone dwergvleermuis en het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de Gewone dwergvleermuis. Omdat het vleermuisonderzoek van deze aanvraag als onvoldoende is beoordeeld, heeft de aanvrager de aanvraag met zaaknummer 2017-002756 ingetrokken en is een extra vleermuisronde uitgevoerd.

Op 30 mei 2017 ontvingen wij een nieuwe aanvraag van Dura Vermeer Onderhoud en Renovatie Hengelo B.V. voor een ontheffing in het kader van hoofdstuk 3 van de Wnb voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van nesten van Huismuis en het opzettelijk verstoren en het beschadigen of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de Gewone dwergvleermuis.

De ontheffing wordt aangevraagd voor het uitvoeren van renovatiewerkzaamheden aan 33 woningen in de Treubstraat en Piersonstraat te Dieren.

De ontheffing wordt aangevraagd in het kader van de in de wet genoemde belangen voor de volksgezondheid of de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De aanvraag maakt onderdeel uit van deze ontheffing.

Voor dit project is niet eerder een ontheffing afgegeven.

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik gemaakt wordt van een gedragscode.

Op 23 november 2017 hebben wij van de aanvrager aanvullende stukken ontvangen waarom wij bij e-mail van 23 november 2017 hebben verzocht.

Op deze aanvraag is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard.

BESLUIT

Gedeputeerde Staten van Gelderland

HEBBEN BESLOTEN

gelet op artikel 3.3, lid 1 en 4 en artikel 3.8, lid 1 en 5 van de Wet natuurbescherming

ONTHEFFING TE VERLENEN

aan Dura Vermeer Onderhoud en Renovatie Hengelo B.V., Bosmaatweg 60, 7556 PJ Hengelo;

voor de soorten, de verbodsbepalingen en de wettelijke belangen zoals weergegeven in tabel 1.

Tabel 1 Soorten en verboden

Soort	Verbod	Belang ¹
Huismus (<i>Passer domesticus</i>)	Artikel 3.1 lid 2	Het opzettelijk vernielen of beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren of het wegnemen van nesten
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	Artikel 3.5 lid 2	Het opzettelijk verstoren
	Artikel 3.5 lid 4	Het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen

¹ Belangen:

A. Artikel 3.3, lid 4 onder b1 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.

B. Artikel 3.8, lid 5 onder b3 van de Wnb: in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Aan deze ontheffing zijn op grond van artikel 5.3 van de Wnb de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing geldt voor het gebied zoals aangegeven op de kaart in bijlage 1 van dit besluit.
2. De geldigheidsduur van deze ontheffing eindigt op 1 september 2019.
3. De ontheffing geldt uitsluitend voor de soorten, verboden en belangen zoals weergegeven in tabel 1.
4. De ontheffinghouder dient contact op te nemen met de Provincie Gelderland indien er verbodsbepalingen worden overtreden, waarvoor geen ontheffing is verleend. Dit kan het geval zijn als er negatieve effecten optreden op soorten waarvoor geen ontheffing is verleend of als er onverwachte negatieve effecten van de activiteiten optreden. Dit kan via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-008338.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen beschikken op de plaats waar de activiteiten van de ontheffing worden uitgevoerd over een (digitale) kopie van deze ontheffing, en tonen deze op verzoek aan de daartoe bevoegde toezichthouders en opsporingsambtenaren.

7. De in voorschrift 5 genoemde (rechts)personen zijn op de hoogte van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
8. Minimaal vier weken voor aanvang van de werkzaamheden moet melding worden gedaan van de datum van start van de werkzaamheden bij de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-008338.
9. De werkzaamheden dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis. Het is aan de deskundige om te beoordelen op welke momenten aanwezigheid noodzakelijk is, maar de deskundige dient in ieder geval ter plaatse aanwezig te zijn bij het plaatsen van tijdelijke en permanente voorzieningen en het ongeschikt maken van de aangetroffen voortplantings- en rustplaatsen.
10. De deskundige op het gebied van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis houdt alle bevindingen bij in een logboek en heeft deze beschikbaar op het project. Daarnaast wordt het logboek uiterlijk twee weken na afronding van de werkzaamheden verstrekt aan de Provincie Gelderland, via e-mailadres post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer 2017-008338. In het logboek wordt vermeld op welke data de deskundige aanwezig was, welke werkzaamheden zijn uitgevoerd en (indien van toepassing) hoeveel exemplaren van welke soorten op welke locatie zijn waargenomen.

Specifieke voorschriften

11. U dient de maatregelen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis uit te voeren zoals beschreven in bijlage 2 van dit besluit.
12. Werkzaamheden aan de daklaag van woningen waar nestlocaties van Huismus aanwezig zijn, dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van de Huismus (globaal van maart tot en met augustus) en buiten vorstperioden.
13. Werkzaamheden aan de buitenzijde van de woning waarin de verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis is vastgesteld dienen uitgevoerd te worden in de periode half augustus tot en met eind september.
14. De exclusion flaps dienen minimaal drie dagen voorafgaand aan de start van de werkzaamheden te worden aangebracht en de avondtemperaturen in deze dagen dienen boven de 10 graden Celsius te liggen, zodat aannemelijk is dat vleermuizen uitvliegen.
15. De werkzaamheden dienen per woonblok plaats te vinden, waarbij de andere te renoveren woonblokken vrij zijn van steigers en steigerdoeken opdat de tijdelijke voorzieningen op deze blokken beschikbaar en toegankelijk zijn voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis. Per woonblok dienen de werkzaamheden pas te starten nadat door een deskundige op het gebied van de Huismus en Gewone dwergvleermuis is geconstateerd dat de tijdelijke kasten niet in gebruik zijn door de Huismus of door vleermuizen.

¹ De provincie Gelderland verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie, habitats en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en ((soort)specifieke) ecologische kennis heeft. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus.

Met betrekking tot soorten of specifieke soorten kan als deskundige ook iemand worden aangemerkt die:

- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

16. Er dient ten opzichte van de uitgangssituatie geen extra verlichting te worden aangebracht, zodat de essentiële vliegroute kan blijven functioneren.
17. De tijdelijke voorzieningen mogen pas worden verwijderd als door de deskundige op het gebied van de Huismus en Gewone dwergvleermuis is geconstateerd dat de kasten niet in gebruik zijn door de Huismus of door vleermuizen.

BEOORDELING

Project

In de aanvraag beschreven project

Het project waarop deze ontheffing betrekking heeft bestaat uit het renoveren van 33 woningen in de Treubstraat en de Piersonstraat in Dieren. De woningen worden zowel aan de binnenkant als aan de buitenkant gerenoveerd. De renovatiewerkzaamheden zijn onder te verdelen in de volgende werkzaamheden:

- nieuw glas;
- nieuwe draaiende delen binnen het raam;
- aanleggen van mechanische isolatie (via een pijp door het dak);
- dakisolatie aan de buitenzijde;
- nieuwe voordeur en achterdeur;
- begane grond isoleren (binnen in de woning).

In het projectplan bij de aanvraag is aangegeven dat het na-isoleren van gevels hoogstwaarschijnlijk alleen gebeurd in zeer beperkte mate, omdat de gevels al grotendeels geïsoleerd zijn. In de aanvullende informatie wordt echter aangegeven dat gebleken is dat er geen na-isolatie van de spouwen uitgevoerd gaat worden.

Onderzoek

In de aanvraag beschreven wijze van uitvoering van het onderzoek

Gierzwaluw

Voor de Gierzwaluw zijn drie veldbezoeken gebracht tijdens het broedseizoen op 6 juni, 27 juni en 14 juli 2016. De inventarisaties zijn overwegend tussen 21.00 - 22.30 uur uitgevoerd, bij goede weersomstandigheden (droog, weinig tot geen wind).

Huisemus

Voor de Huismus zijn drie veldbezoeken gebracht tijdens het broedseizoen op 13 mei, 7 juni en 21 juni 2016. Er is twee uur na zonsopkomst gekeken naar aanwezigheid van Huismussen en nestindicatief gedrag zoals het zingen van een mannetje in de dakgoot of op de nok, of het aanslepen van nestmateriaal.

Vleermuizen

Middels een quickscan is gedetailleerd de geschiktheid van het projectgebied voor vleermuizen bepaald. Er zijn in 2016 vier inventarisatieronden uitgevoerd; een ochtend- en een avondronde in het voorjaar (op 14 juni en 14 juli) en twee avondronden in het najaar (op 25 augustus en 15 september) onder gunstige weersomstandigheden. De avondronde in het voorjaar is uitgevoerd door twee personen. De overige inventarisaties zijn door één persoon uitgevoerd, hier is voor gekozen vanwege de potentiële geschiktheid van de woningen als verblijfplaats en de aard/focus van deze inventisatierondes. In de ochtendinventarisatie wordt gekeken naar invliegende dieren, deze zwermen over het algemeen alvorens de verblijfplaats invlogen wordt. Tijdens de paarinventarisaties ligt de focus op paarterritoria waarbij dieren over het algemeen lange tijd roepend aanwezig zijn nabij een verblijfplaats. Op 17 mei 2017 is een extra vleermuisronde uitgevoerd. Dit betrof een avondronde die is uitgevoerd door drie personen onder gunstige weersomstandigheden. Het vleermuisenonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector. Voor het determineren van soorten wordt gebruik gemaakt van opnameapparatuur en het programma Batsound. Om de vliegroutes, foerageergebieden en verblijfplaatsen in kaart te brengen, is lopend met de batdetector het projectgebied doorzocht.

In de aanvraag beschreven ecologische waarden

Gierzwaluw

Tijdens de drie inventarisaties voor de Gierzwaluw zijn in totaal in drie woningen vier verblijfplaatsen van de Gierzwaluw vastgesteld. Bij deze locaties werden regelmatig invliegende Gierzwaluwen waargenomen, alle nesten bevinden zich in de ruimten van het dakoverstek. Dit is de ruimte die tussen de gevel, boeiboorden en dakplaat aanwezig is. De nesten worden hierbij gemaakt op de draagbalken die door de gevel uitsteken en waarop de boeiboorden en dakplaat bevestigd zijn. Dit werd meerdere malen bevestigd doordat invliegende Gierzwaluwen met voedsel voor jongen niet volledig de ruimte ingingen. Een gedeelte van de vleugelpunten en staart bleef zichtbaar tijdens het voeren.

Huismus

Tijdens de drie inventarisaties voor de Huismus zijn bij dertien woningen in totaal achttien verblijfplaatsen vastgesteld. Bij alle verblijfplaatsen werden invliegende Huismussen waargenomen, was een mannetje veelvuldig vanaf dezelfde locatie aan het zingen, of zijn invliegende ouders om jongen te voeren waargenomen. Acht verblijfplaatsen van de Huismus bevinden zich in de ruimten van het dakoverstek, aan de kopse kanten van de woningblokken. Huismussen hebben hierbij via de spleet tussen het boeiboord en de gevel toegang tot deze ruimten. De nesten worden hierbij op de overstekende draagbalken van het dak gemaakt, die samen met de boeiboorden een geschikte nestlocatie vormen. Op vijf locaties wordt het nest in de ruimte onder de dakgoot gemaakt, waarbij Huismussen wederom via de spleet tussen het boeiboord en de gevel toegang krijgen. Op vijf locaties zijn verblijfplaatsen onder de (eerste rij) dakpannen waargenomen. Huismussen kunnen hier via de dakgoot onder de pannen komen.

Vleermuizen

Tijdens de verschillende inventarisaties zijn drie verschillende soorten vleermuizen waargenomen. Dit zijn de Gewone dwergvleermuis, de Ruige dwergvleermuis en de Laatvlieger. Tijdens het tweede bezoek op 14 juli 2016 is in de nok van één woning een zomerverblijfplaats aangetroffen van de Gewone dwergvleermuis. In totaal zijn hier zes exemplaren uitgevlogen. Daarnaast is tijdens het derde en vierde bezoek op een baltsend exemplaar van de Gewone dwergvleermuis waargenomen nabij dezelfde woning. De Gewone dwergvleermuis man heeft gebaltst tussen de woning en het eind van de boomkronen. Binnen dit territorium is zijn paarverblijfplaats aanwezig. Gezien op 14 juli een zomerverblijfplaats is aangetroffen en het mannetje van de Gewone dwergvleermuis zwermt rondom deze woning kan er vanuit worden gegaan dat hier ook de paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis aanwezig is. Er zijn tijdens de inventarisaties naast een zomerverblijfplaats en een paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis geen andere vaste verblijfplaatsen van vleermuizen waargenomen in de woningen van de Treubstraat, Piersonstraat of de directe omgeving.

Binnen het projectgebied wordt op verschillende locaties boven in de boomkronen en de tuinen binnen het projectgebied gefoerageerd. Al deze foerageerlocaties worden door kleine aantallen van de Gewone dwergvleermuis en maar door één exemplaar van de Ruige dwergvleermuis gebruikt. Foeragerende dwergvleermuizen mijden hierbij het aanwezige licht niet en vliegen langs de aanwezige verlichting binnen het projectgebied. Het is hierdoor uitgesloten dat binnen het projectgebied een essentieel foerageergebied voor de Gewone dwergvleermuis en de Ruige dwergvleermuis aanwezig is.

Tijdens het tweede bezoek is een essentiële vliegroute aangetroffen van de Gewone dwergvleermuis. Deze route loopt vanuit de vaste verblijfplaats in zuidelijk richting langs de boomkronen en de lijnvormige elementen van de woningen. De vliegroute ligt net buiten de uitstraling van de straatverlichting. Tijdens het tweede en het vierde bezoek is een exemplaar van de Laatvlieger kort op vliegroute in de Treubstraat waargenomen binnen het projectgebied. Deze vliegroute heeft geen essentiële functie voor de Laatvlieger.

Bij de extra ronde in 2017 is de vliegroute wederom vastgesteld en werd een mogelijk uitvlieger van de Gewone dwergvleermuis waargenomen bij dezelfde woning als waar in 2016 een

verblijfplaats is vastgesteld. Het moment van uitvliegen werd echter net gemist. De extra vleermuisinventarisatie heeft geen nieuwe verblijfplaatsen opgeleverd.

In de aanvraag beschreven effecten van het project op de ecologische waarden

Gierzwaluw

Er wordt maximaal rekening gehouden met de aanwezigheid van verblijfplaatsen van de Gierzwaluw in de woningen. Door de werkzaamheden buiten de periode dat Gierzwaluwen in ons land zijn (april t/m augustus) uit te voeren, zijn er geen tijdelijke en permanente effecten voor de soort. De verblijfplaatsen blijven intact en worden niet aangetast. De werkzaamheden hebben geen effect op de kwaliteit en/of oppervlakte van het leefgebied van de Gierzwaluw.

Huismus

In totaal zijn er achttien vaste verblijfplaatsen van Huismussen aangetroffen. Tien van deze verblijfplaatsen bevinden zich in de ruimte onder de dakgoot of onder dakpannen. Acht van de verblijfplaatsen zitten in de ruimten tussen de gevel en het dakoverstek op de kopse kanten van de woningblokken. Deze acht verblijfplaatsen kunnen ontzien worden bij de werkzaamheden waardoor er voor deze acht verblijfplaatsen geen permanent negatieve effecten ontstaan. Alleen gedurende de werkzaamheden vindt er een tijdelijke verstoring plaats. Met de uitvoering van de werkzaamheden worden de verblijfplaatsen tijdelijk verstoord en zijn ze niet beschikbaar voor de Huismus. Het betreft een zeer tijdelijk effect, de werkzaamheden behelzen ongeveer 1 week per woningblok.

Voor tien van de achttien verblijfplaatsen zijn er ook permanent negatieve effecten. Door het aanbrengen van de dakisolatie en het vervangen van de dakgoot, worden de huidige verblijfplaatsen zodanig aangetast dat behoud van de verblijfplaats niet gewaarborgd kan worden.

Vleermuizen

Met de uitvoering van de werkzaamheden worden de zomer- en paarverblijfplaats tijdelijk verstoord en zijn ze niet beschikbaar voor de Gewone dwergvleermuis. Omdat het niet duidelijk is waar de verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis zich precies bevindt, kan niet uitgesloten worden dat deze aangetast wordt door de werkzaamheden. Eventuele winterverblijfplaatsen in woningen zullen zich bevinden op gebufferde locaties, zoals op warmere plekken in de spouwmuur of dakconstructie. Deze locaties worden niet aangetast door de werkzaamheden, omdat er geen na-isolatie van spouwen uitgevoerd gaat worden en eventuele toegangen tot deze locaties niet worden aangetast met de werkzaamheden.

In de aanvraag beschreven preventieve maatregelen om effecten te voorkomen

Gierzwaluw

De verblijfplaatsen van de Gierzwaluw blijven intact en worden niet aangetast. Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten de periode dat Gierzwaluwen in ons land zijn (april t/m augustus).

Huismus

Acht van de achttien verblijfplaatsen van de Huismus zitten in de ruimte tussen de gevel en het dakoverstek op de kopse kanten van de woningblokken. Deze verblijfplaatsen worden ontzien bij de werkzaamheden.

Voor de Gewone dwergvleermuis worden er geen preventieve maatregelen voorgesteld.

In de aanvraag beschreven gedragscode

Uit de aanvraag blijkt dat geen gebruik wordt gemaakt van een gedragscode.

Nu preventieve maatregelen, ter voorkoming van overtreding van de in hoofdstuk 3 van de Wnb vermelde verboden, niet voldoende in deze aanvraag zijn opgenomen en er geen gedragscode van toepassing is, is voor het uitvoeren van de aangevraagde activiteit een ontheffing nodig.

In de aanvraag beschreven mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de Huismus en de Gewone dwergvleermuis te voorkomen worden de volgende maatregelen voorgesteld zoals beschreven in het bij de aanvraag aangeleverde projectplan:

Huisumus

- Ophangen twaalf tijdelijke koloniekasten voor de Huismus op minimaal drie meter hoogte op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2;
- Plaatsen van tien permanente vogelvides bij de onderste rij dakpannen op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2;
- Het ongeschikt van de huidige nestlocaties door het voorzichtig verwijderen van de dakpannen en -goten;
- De werkzaamheden worden uitgevoerd in de minst kwetsbare periode september t/m februari.

Gewone dwergvleermuis

- Ophangen acht tijdelijke platte vleermuiskasten op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2;
- Plaatsen van acht permanente inbouwkasten op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2;
- De werkzaamheden worden uitgevoerd in de periode 15 augustus t/m 15 oktober;
- De huidige verblijfplaats wordt eerst ongeschikt gemaakt door het plaatsen van exclusion flaps;
- De nacht voor het starten van de werkzaamheden (of drie dagen na het plaatsen van de exclusion flaps), controleert een ecooloog of er geen vleermuizen meer de woning invliegen door gedurende 2 uur tot na zonsopkomst te controleren op invliegende vleermuizen;
- Tevens wordt er bij de overige woningen gekeken naar invliegende vleermuizen, zodat kan worden gewaarborgd dat de vleermuizen niet verhuisd zijn naar een woning waar nog werkzaamheden uitgevoerd moeten worden;
- Als blijkt dat er toch invliegende vleermuizen bij de nog aan te pakken woningen waargenomen worden, die duiden op de genoemde verhuizing, worden voor deze woning dezelfde mitigerende maatregelen als uitgangspunt toegepast.

In de aanvraag beschreven overtreding van verbodsbepalingen

Aan de hand van het voorgaande is in de aanvraag bepaald welke verbodsbepalingen worden overtreden. Dit is aangegeven in het aanvraagformulier. Er is ontheffing aangevraagd voor de soorten en verboden genoemd in tabel 1.

Beoordeling

Beoordeling van de resultaten van het ecologisch onderzoek

Wij hebben het ecologisch onderzoek beoordeeld en wij oordelen dat het uitgevoerde onderzoek op de juiste wijze is uitgevoerd en compleet is. Bij de door ons gevraagde extra vleermuisronde is dezelfde zomerverblijfplaats en de vliegroute van de Gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het onderzoek heeft geen nieuwe verblijfplaatsen opgeleverd.

Op basis van het voorgaande hebben wij bepaald voor welke (aangevraagde) soorten welke verbodsbepalingen worden overtreden. Deze zijn weergegeven in tabel 1. Voor deze soorten en verboden wordt de ontheffing verleend. Dit komt overeen met de aangevraagde soorten en verboden.

Beoordeling mitigerende maatregelen

Er worden zowel tijdelijke als permante voorzieningen aangebracht voor de Huismus en Gewone dwergvleermuis, in de vorm van koloniekasten, vogelvides, platte vleermuiskasten en inbouwkasten. Omdat niet met zekerheid kan worden gesteld dat de zomerverblijfplaats en de

paarverblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis dezelfde verblijfplaats betreft, worden voor twee verblijfplaatsen tijdelijke en permanente voorzieningen gerealiseerd. Doordat de tijdelijke voorzieningen reeds in februari 2017 zijn aangebracht en ze nog één jaar na afronding van de werkzaamheden (en oplevering van de permanente voorzieningen) blijven hangen, is er voldoende rekening gehouden met de gewenningsperiode van de betrokken soorten en zijn er zowel tijdens als na afronding van de werkzaamheden voldoende alternatieve nestlocaties en verblijfplaatsen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis aanwezig. Door de werkzaamheden uit te voeren in de minst kwetsbare periode, het aanbrengen van exclusion flaps voor de verblijfplaats van de Gewone dwergvleermuis, het vooraf ongeschikt maken van het nesten van Huismus en het uitvoeren van de werkzaamheden onder begeleiding van een ecooloog, worden negatieve effecten voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis tot een minimum beperkt. Aanvullend dienen werkzaamheden aan nestlocaties van de Huismus uitgevoerd te worden buiten vorstperioden en dient er bij het plaatsen van de steigers en steigerdoeken te allen tijde een vrije aanvliegroete te zijn naar de tijdelijke voorzieningen. Ook dient er ten opzichte van de uitgangssituatie geen extra verlichting te worden aangebracht, zodat de essentiële vliegroute kan blijven functioneren. Om ervoor te zorgen dat de maatregelen worden uitgevoerd zijn deze tevens in de voorschriften opgenomen.

Andere bevredigende oplossing

In de aanvraag beschreven andere bevredigende oplossingen

Alternatieve locatie

Er zijn geen alternatieve locaties voor het project mogelijk. Het betreffen renovatiewerkzaamheden van bestaande bebouwing. Hiermee is het locatie specifiek gebonden.

Alternatieve werkwijze

Er zijn geen alternatieve werkwijzen mogelijk. De renovatiewerkzaamheden behelzen onder andere isolatiewerkzaamheden en dakrenovatie. Hierbij kunnen de verblijfplaatsen van de strikt beschermde soorten niet beter als nu beoogd is ontzien worden.

Alternatieve planning

Er wordt in de planning rekening gehouden met de gewenningsperiode en de kwetsbare periode van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis. Er is geen geschiktere alternatieve periode aanwezig voor het uitvoeren van de werkzaamheden, deze wordt al optimaal benut.

Beoordeling van de andere bevredigende oplossing

Het renoveren en isoleren van de woningen zorgt voor aantasting van verblijfplaatsen van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis. De enige mogelijkheid om de verblijfplaatsen niet aan te tasten is het achterwege laten van deze werkzaamheden. Dit is geen reële oplossing. Er worden tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis aangebracht nabij de huidige verblijfplaatsen en bovendien worden negatieve effecten beperkt door in de meest geschikte periode te werken.

Conclusie

Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.

Belang

In de aanvraag beschreven belang(en)

In de aanvraag is bepaald welke wettelijke belangen op het project van toepassing zijn. Dit is aangegeven in tabel 1.

Eén van de doelstellingen van het Energieakkoord is dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. Dit betekent dat er per saldo geen CO₂-uitstoot meer is. Eén van de grote speerpunten om dit te bewerkstelligen is het investeren in woningisolatie en renovatie van bestaande bebouwing. Alleen door grootschalige verduurzaming van bestaande woningen kan dit doel worden bereikt. De voorgestelde activiteit draagt bij aan dit doel door te investeren in energiebesparende maatregelen die het mogelijk maken om de CO₂-uitstoot van de aangepakte woningen te reduceren. Samen met andere initiatieven worden hiermee stappen gezet richting

energieneutraal leven. Grote aantallen woningrenovaties zijn vereist om de doelstellingen van het Energieakkoord én het Klimaatakkoord van Parijs dat door Nederland is geratificeerd te kunnen behalen, dit project draagt hieraan bij.

Tevens wordt het binnenmilieu van de woningen verbeterd en draagt hierbij mee aan de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid. Op dit moment is er onvoldoende isolatie en ventilatie aanwezig in de woningen waardoor stoffen zoals vocht, tabaksrook en radon zich kunnen ophopen in de woningen. Door de woningen te renoveren zullen ze technisch in betere staat verkeren. Door isolatie van woningen en het verbeteren van ventilatie kunnen enerzijds de energielasten verlaagd worden en anderzijds het comfort en binnenmilieu verbeterd worden. Hiermee draagt het project mee aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te isoleren dat vocht en tocht in huis worden beperkt.

Beoordeling van belang(en)

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belang(en). Het betreft het belang dat is weergegeven in tabel 1.

Gunstige staat van instandhouding

In de aanvraag beschreven effect op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Huismus

De aantallen van de Huismus zijn sinds de jaren tachtig sterk afgenomen, maar sinds 2000 gestabiliseerd, ook in Gelderland. Tussen 2007 en 2014 is sprake van een zeer lichte toename. De soort verkeert desondanks in een matig ongunstige staat van instandhouding. Er vindt geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding plaats. Door de getroffen maatregelen wordt er, voorafgaand aan de werkzaamheden, gezorgd voor ruim voldoende alternatieven die in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de vaste verblijfplaatsen van de Huismus. Door zorgvuldig te handelen en mitigerende maatregelen in tijd en ruimte te treffen, wordt de gunstige staat van instandhouding gewaarborgd. De verblijfplaatsen die verloren gaan worden ruimschoots voor de werkzaamheden gemitigeerd door op geschikte locaties alternatieven aan te bieden. De huidige verblijfplaatsen worden in de minst kwetsbare periode voor de Huismus ontmanteld. Hierdoor blijft de functionaliteit behouden.

Gewone dwergvleermuis

De landelijke staat van instandhouding van de Gewone dwergvleermuis is gunstig. De Gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort van Nederland en wordt binnen stedelijk en landelijk gebied op veel locaties aangetroffen. Er vindt geen afbreuk van de gunstige staat van instandhouding plaats. Door de getroffen maatregelen wordt er, voorafgaand aan de werkzaamheden, gezorgd voor ruim voldoende alternatieven die in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de vaste verblijfplaats en vliegroutes van de aanwezige populatie van de Gewone dwergvleermuis. Door zorgvuldig te handelen en mitigerende maatregelen in tijd en ruimte te treffen, wordt de gunstige staat van instandhouding gewaarborgd. De werkzaamheden worden zo uitgevoerd dat er op momenten dat vleermuizen actief zijn altijd voldoende geleiding en beschutting aanwezig is bij vliegroutes. De huidige verblijfplaats wordt in de minst kwetsbare periode ontmanteld en alternatieven zijn ruimschoots voor de werkzaamheden aanwezig. Hierdoor blijft de functionaliteit van de verblijfplaatsen behouden.

Beoordeling van de effecten op de staat van instandhouding van de desbetreffende soorten

Zowel de Huismus als de Gewone dwergvleermuis kunnen aanwezig blijven binnen het plangebied. Er worden tijdelijke en permanente voorzieningen aangebracht in de vorm van koloniekasten en vogelvides voor de Huismus en vleermuiskasten en inbouwkasten voor de Gewone dwergvleermuis. Daarnaast worden de werkzaamheden uitgevoerd buiten de kwetsbare perioden van deze soorten, waardoor negatieve effecten zoveel mogelijk worden voorkomen. Het uitvoeren van de maatregelen als bedoeld in de aanvraag leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de Huismus en de Gewone dwergvleermuis.

Conclusie

Gelet op het voorgaande kan de gevraagde ontheffing worden verleend.

OVERIGE VERPLICHTINGEN

Wij wijzen u er op dat u zelf verantwoordelijk bent voor het verkrijgen van eventueel benodigde ontheffingen, vergunningen of toestemmingen op grond van andere wet- en regelgeving.

ZIENSWIJZEN

Gedurende de periode van terinzagelegging kunnen belanghebbenden schriftelijk of mondeling zienswijzen over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Ingediende zienswijzen worden met het uiteindelijke besluit en de bijbehorende stukken ter inzage gelegd.

Schriftelijke zienswijzen kunnen worden gericht aan Gedeputeerde Staten van Gelderland, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem, of aan post@gelderland.nl, onder vermelding van het zaaknummer dat op de eerste bladzijde van het ontwerpbesluit staat vermeld. Voor een mondelinge zienswijze of toelichting over het ontwerpbesluit kan contact worden opgenomen met het Provincieloket (telefoonnummer (026) 359 99 99).

Wij maken u erop attent dat alleen beroep tegen het uiteindelijke besluit kan worden ingediend als de indiener ook een zienswijze heeft ingebracht tegen het ontwerpbesluit en men belanghebbende is.

De periode van terinzagelegging is te vinden onder de technische informatie van de kennisgeving. Deze kennisgeving is in te zien op de website van Overheid.nl.

Arnhem, 22 december 2017

bijlagen:

- Bijlage 1: Kaart projectlocatie
- Bijlage 2: Mitigerende maatregelen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis

BIJLAGE 1

Kaart projectlocatie

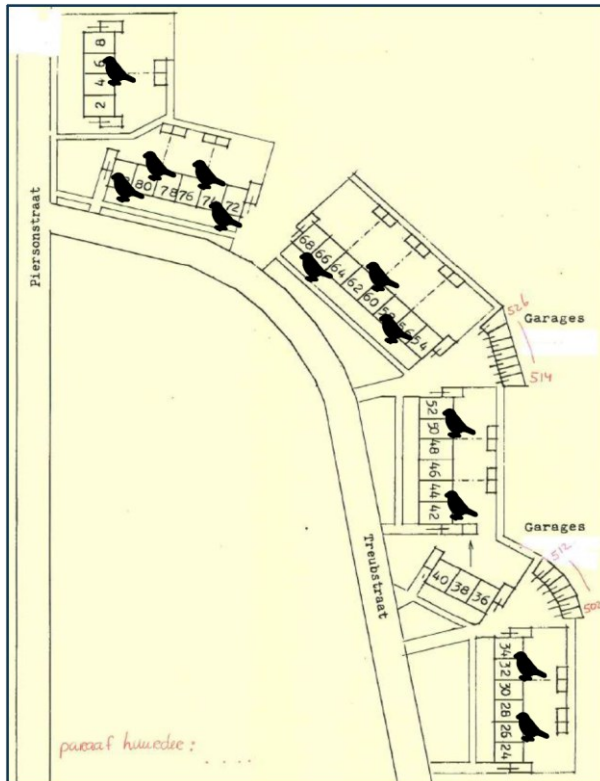

BIJLAGE 2

Mitigerende maatregelen voor de Huismus en de Gewone dwergvleermuis

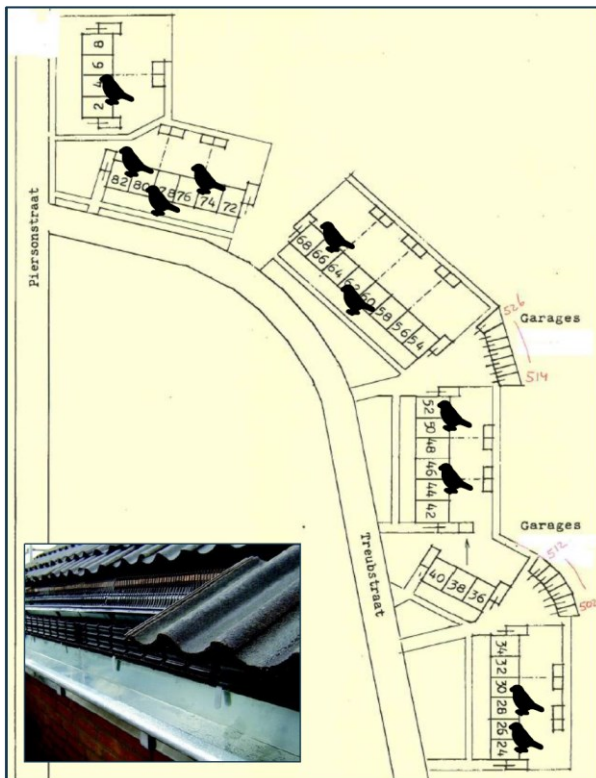
Huisemus

Minimaal drie maanden voor de start van de uitvoering zijn twaalf koloniekasten voor de Huismus opgehangen. In elke koloniekast zijn drie verblijfplaatsen aanwezig met ingangen aan verschillende zijden zodat aanwezige Huismussen elkaar niet kunnen zien. De kasten zijn op minimaal 3 meter hoogte opgehangen. Op basis van de vastgestelde verblijfplaatsen zijn de koloniekasten op de locaties aangebracht, zoals hieronder aangegeven.

De locaties voor de tijdelijke huismuskoloniekasten

Voor tien verblijfplaatsen worden permanente alternatieven in de vorm van vogelvides aangeboden. Deze in samenwerking met de Vogelbescherming speciaal ontwikkelde oplossing, biedt geschikte alternatieve verblijfplaatsen voor de Huismussen. De vogelvides worden aangebracht bij de onderste rij pannen van het dak. In totaal worden minimaal tien vogelvides onder de daken geplaatst. Hiermee komen er minimaal twintig geschikte alternatieve verblijfplaatsen beschikbaar voor de Huismus. In figuur op de volgende pagina wordt een plaatje van de vogelvide en de voorgestelde locaties weergegeven.

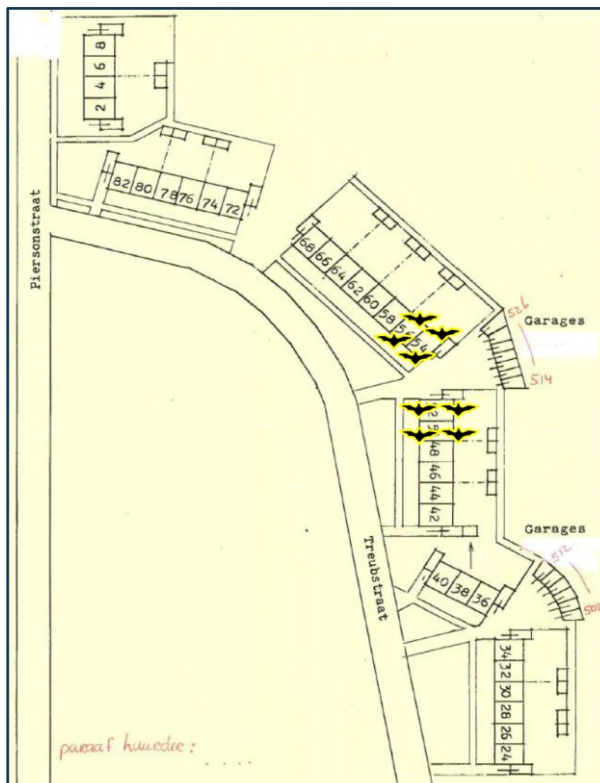
Voorgestelde locaties voor de vogelvides, inzetfoto: vogelvide

De werkzaamheden worden in de minst kwetsbare periode, september t/m februari, uitgevoerd. De werkzaamheden worden per woningblok uitgevoerd waardoor er altijd genoeg alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn die als slaapplek of rustplek kunnen fungeren. Tevens worden de werkzaamheden alleen overdag uitgevoerd, hierdoor zijn ook de koloniekasten aan het woningblok waar de werkzaamheden plaatsvinden, in de avond en nacht beschikbaar. De meeste Huismussen zullen de verblijfplaatsen verlaten hebben wanneer de werkzaamheden overdag uitgevoerd worden, echter wordt er ook rekening gehouden met nog aanwezige Huismussen. Dit doen we door de dakpannen en dakgoot voorzichtig te verwijderen waarbij Huismussen alle kans krijgen om de verblijfplaats te verlaten. Pas als er geen vogels meer aanwezig zijn, worden de werkzaamheden uitgevoerd. Omdat Huismussen in deze periode weinig gebruik maken van de verblijfplaatsen en er geen broedsels aanwezig zijn, kunnen de werkzaamheden uitgevoerd worden zonder verblijfplaatsen dicht te zetten. Eventuele Huismussen die aanwezig zijn zullen de verblijfplaatsen verlaten wanneer de werkzaamheden starten. Na afronding van een woningblok zijn per direct de permanente verblijfplaatsen (vogelvides) beschikbaar.

Gewone dwergvleermuis

De zomer- en paarverblijfplaats worden conform de Soortenstandaard van de Gewone dwergvleermuis gemitigeerd (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014).

Daarom zijn er acht tijdelijke platte vleermuiskasten opgehangen aan de woningen Treubstraat 50 t/m 56 (zie figuur op de volgende pagina). De vleermuiskasten hangen hiermee minimaal zes maanden voordat de werkzaamheden aan de woningen starten in september 2018.

Locaties tijdelijke vleermuiskasten (geel omrande vleermuizen)

De platte kasten van houtbeton voldoen aan de eisen gesteld in de Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis (2014). De kasten zijn op verschillende posities geplaatst zodat er diversiteit aanwezig is. Vleermuizen kunnen hierdoor zelf de meest geschikte kast kiezen. De kasten zijn op minimaal 3 meter hoogte geplaatst.

Voor de twee verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis worden permanente voorzieningen aangebracht. Hiervoor worden inbouwkasten gebruikt. In totaal worden er acht inbouwkasten geplaatst die als permanent alternatief kunnen dienen. Omdat er een zomerverblijfplaats en een paarverblijfplaats aanwezig is, worden de kasten deels geschakeld geplaatst. Hierbij wordt er rekening gehouden met de huidige verblijfplaatsen. Er worden vier kasten geschakeld geplaatst in de kopgevel van woning Treubstraat 54, waar nu ook de huidige verblijfplaats(en) in aanwezig is. De kasten worden geschakeld geplaatst zodat vleermuizen zich tussen de kasten kunnen verplaatsen en zo het beste plekje (microklimaat) kunnen vinden. Op de foto's op de volgende pagina zijn de vier kasten ingetekend weergegeven. Deze grote verblijfplaatsen zijn ook zuidelijk gepositioneerd waardoor de verblijven snel warm zijn.

Permanente mitigatie woning Treubstraat 54 met vier inbouwkasten (grijs)

Op de kopgevel van de woning Treubstraat 52 worden twee keer twee geschakelde inbouwkasten geplaatst (zie onderstaande foto).

Permanente mitigatie woning Treubstraat 52 met 2x2 inbouwkasten (grijs)

Daarnaast blijven de ruimten tussen de gevel en de boeiboorden na afronding van de werkzaamheden beschikbaar voor de Gewone dwergvleermuizen.

Er wordt gewerkt in de periode 15 augustus t/m 15 oktober. Hierbij wordt de huidige verblijfplaats eerst ongeschikt gemaakt. Dit wordt gedaan door de kier tussen de boeiboorden en gevel grotendeels dicht te maken met een lat of stevige tape. Bovenin de nok van de dakoverstek worden twee “exclusion flaps” (of één grote) geplaatst, aan beide zijden van het zadeldak. Om zeker te zijn dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de woning, wordt de nacht voor het starten van de werkzaamheden aan de woning (of drie dagen na het plaatsen van de flaps), een ecologische controle uitgevoerd. Hierbij controleert de deskundig ecooloog of er geen vleermuizen meer de woning invliegen door gedurende 2 uur tot na zonsopkomst te controleren op invliegende vleermuizen. Pas als uit deze inventarisatie blijkt dat de maatregelen effectief zijn en aanwezigheid van vleermuizen uitgesloten is, worden de werkzaamheden uitgevoerd.

Op het moment dat de werkzaamheden aan de woning met de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd worden, is het grootste gedeelte van de woningen al afgerond. Echter bestaat de kans dat vleermuizen verhuizen naar woningen waar nog werkzaamheden

plaatsvinden. Daarom wordt er voor start uitvoering werkzaamheden aan de woning 54, een inventarisatieronde uitgevoerd bij de resterende woningen van het projectgebied.

Als blijkt dat er toch invliegende vleermuizen bij de nog aan te pakken woningen waargenomen worden, die duiden op de genoemde verhuizing, worden ook bij deze woning de mitigerende maatregelen getroffen om de verblijfplaats ontoegankelijk te maken middels het dichtzetten van de kier en het plaatsen van Exclusion flaps. Hierna zal wederom een inventarisatieronde plaatsvinden waarmee gekeken wordt of invliegende vleermuizen in de woningen waar werkzaamheden plaatsvinden, uitgesloten kunnen worden. De al afgeronde woningen zijn tevens dan weer beschikbaar voor vleermuizen.

De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven nog minimaal 1 jaar hangen aan de gevels. Op deze manier is er na uitvoering van de werkzaamheden een overdaad aan mogelijke verblijfplaatsen aanwezig, zodat dieren ruim de tijd krijgen voor het vinden van de nieuwe permanente verblijfplaatsen. Na het jaar wordt er gekeken met de bewoners of kasten blijven hangen of weer verwijderd worden. Het verwijderen van de kasten gebeurt alleen als deze op dat moment niet in gebruik zijn.